

Doorontwikkeling omgevingsdiensten: kans maar ook noodzaak

Nu de omgevingsdiensten zijn gevormd, is verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten een kans en op onderdelen noodzaak.

Inleiding

In de zomer van 2014 kon de balans worden opgemaakt: alle 29 omgevingsdiensten¹ zijn operationeel. Een mijlpaal, waar de afgelopen vijf jaar intensief naar is toegewerkt. Het voornaamste doel van de oprichting was de kwaliteit en professionaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op een hoger peil te brengen. Dit door bundeling van krachten via regionale samenwerking.

Omgevingsdiensten voeren verplicht de VTH-taken uit voor gemeenten en provincies op het gebied van milieu, het zogenaamde basistakenpakket². Naar een aantal diensten zijn meer taken overgedragen dan bij wet verplicht is gesteld, bijvoorbeeld op het terrein van bouwen, natuur en water.

Er zijn verschillende ontwikkelingsstadia aan te geven: sommige diensten bestaan al vele jaren, sommige diensten een klein aantal jaren en er zijn diensten die sinds kort operationeel zijn.

Voor ons een mooi moment om terug te kijken op de afgelopen periode, en om vooruit te kijken. Met een aantal directeuren is gesproken over de doorontwikkeling van hun dienst en wat daarvoor nodig is. Op 10 september jl. vond onze jubileumsessie plaats. Daar stond de vraag

'doorontwikkeling omgevingsdienst: noodzaak of kans?' centraal. In dit artikel beschrijven we de huidige stand van zaken van de diensten, de ontwikkelingen in het veld en de agenda voor de toekomst. Er is een gezamenlijk beeld dat er veel van omgevingsdiensten wordt verwacht, dat er verschillende kansen liggen en dat op een aantal punten verdere ontwikkeling noodzakelijk is.

Huidige stand van zaken: verschillende stadia waarin de omgevingsdiensten staan

Omgevingsdiensten winnen meer en meer het vertrouwen van opdrachtgevers, aandachtspunten zijn nabijheid en aansluiting op lokale ambities

In eerste instantie droegen veel opdrachtgevers slechts het basistakenpakket over naar de omgevingsdiensten. Met name gemeenten waren in de meeste gevallen nog niet (volledig) overtuigd van de kwaliteit van de producten en diensten die de omgevingsdiensten kunnen leveren. Daarbij speelde ook een gevoel van verschillende gemeentelijke besturen mee dat de grip op prestaties en het waarborgen van lokale ambities verkleind wordt door de regionale samenwerking. In de meeste gevallen kunnen we constateren dat gemeenten inmiddels om zijn. Na een opstartperiode worden de kwalitatieve

die daarom op regionaal niveau uitgevoerd moeten worden, zeer complexe taken, en provinciale taken.

1 Sommige regio's regionale uitvoeringsdiensten (RUD's).

2 In 2009 stelden VNG, IPO en het Rijk het basistakenpakket vast. Dit basistakenpakket behelst taken van de gemeenten met een bovenlokale dimensie,

voordelen van de diensten gezien, wordt er in een aantal gevallen ook aantoonbaar efficiënter gewerkt en blijkt de dienst helemaal niet ver af te staan van de gemeenten. Daarentegen zijn er ook nog kritische geluiden te horen waarbij dit alles nog maar beperkt zo wordt ervaren.

Interessant is de ervaring van medewerkers over de overgang van de gemeenten of provincie naar de omgevingsdienst. We zien twee zaken: er wordt nog best gemopperd over de kinderziektes die de meeste diensten hebben (vooral op het gebied van ICT), maar er is ook een algemeen gevoel dat door schaalvergroting echt meer kwaliteit wordt geleverd. Waar veel medewerkers vooraf sceptisch en kritisch waren, benoemen ze nu vaak dat samenwerken met elkaar en de gezamenlijke massa leidt tot kwaliteitsverbetering.

De beleidsinhoudelijke taak ligt bij het bevoegd gezag, maar de diensten worden steeds vaker gevraagd om opdrachtgevers te voorzien van input bij het opstellen van beleidsdocumenten. De diensten nemen de voorbereiding en eerste uitwerking van het beleidsplan vaak op zich en opdrachtgevers werken de strategische keuzes uit. Omgevingsdiensten hebben namelijk de kennis en kunde in huis en zijn goed op de hoogte van wat er speelt.

Tot slot zien we in toenemende mate dat gemeenten de diensten vragen om meer taken op zich te nemen. Taken op het gebied van milieu, maar zeker ook op het gebied van bouwtoezicht. Een taak die de komende jaren sterk in ontwikkeling zal zijn. In de vraag van gemeenten om meer taken naar de omgevingsdiensten over te brengen herkennen we impliciete tevredenheid over het functioneren van de diensten.

Naast de klassieke driedelige doelstelling voor de omgevingsdiensten komt er een vierde bij: outputgerichte sturing en meer transparantie krijgen in productie en kosten

Vrijwel alle diensten zijn bij de start gefinancierd middels een lumpsum. Dat impliceerde: taken over, formatie over, budget over. Voor een aantal diensten werd daarbij overigens ook een

inverdientraject vastgelegd: elk jaar een beetje minder budget en toch de productie op peil houden en de kwaliteit verder verbeteren. Eigenlijk een drievoudige doelstelling.

Ondanks het feit dat deze doelstellingen op organisatieniveau in een belangrijk aantal gevallen worden gehaald, is er toenemende behoeften bij gemeentelijke opdrachtgevers om van de oorspronkelijke inputfinanciering over te stappen naar outputfinanciering. Daarbij vindt financiering plaats op basis van geleverde producten. Het inrichten van de organisatie naar een outputgericht bedrijf is een vierde opgave voor de omgevingsdiensten. Om outputfinanciering mogelijk te maken moet de interne bedrijfsvoering van de diensten herijkt worden: andere informatie verzamelen en deze per gemeente inzichtelijk maken. Ook vraagt het voor de medewerkers van de diensten een echte cultuuromslag: veel meer denken in termen van producten en kengetallen dan in termen van processen.

Verskillende ontwikkelstadia omgevingsdiensten

We zien drie typen omgevingsdiensten en verschillende stadia van ontwikkeling.

Omgevingsdiensten die (veel) langer dan 5 jaar bestaan: van stabiele situatie verder doorontwikkelen

Er zijn omgevingsdiensten die al jaren bestaan (vroegere milieudiensten) en die in veel gevallen ook al jaren hun toegevoegde waarde aantonen doordat zij kwaliteit en expertise leveren tegen een meer dan redelijke prijs. In veel gevallen is er al sprake van een professionele bedrijfsvoering, waarbij verdere ontwikkeling wel altijd aandacht blijft vragen. Er is over het algemeen sprake van een stabiele situatie met mogelijkheden voor doorontwikkeling. Die doorontwikkeling is vooral gericht op verdere professionalisering, verbetering van sturing en het eventueel uitbreiden van het takenpakket.

Omgevingsdiensten die 2-4 jaar bestaan: van opstartfase naar meer stabiliteit en tegelijkertijd doorontwikkelen

Daarnaast zijn er omgevingsdiensten die twee tot vijf jaar operationeel zijn. Deze diensten hebben de opstart- en pioniersfase achter de rug, waarbij een geheel nieuwe organisatie haar draai moest zien te vinden. Deze diensten staan aan de vooravond van het moment dat ze in een meer stabiele situatie terecht komen. Met name als het gaat om het bereiken van een gezamenlijke cultuur en een bedrijfsvoering die adequaat functioneert. Bij deze diensten zien we de komende jaren de omslag naar meer outputgerichtheid, het opnemen van mogelijk meer taken en het leveren van nog meer toegevoegde waarde door de schaalomvang. Het leveren van een echte toegevoegde waarde kan pas plaatsvinden in een stabiele situatie, waarin opstartproblemen en kinderziektes verdwenen zijn.

Omgevingsdiensten 1-2 jaar oud: focus op stabiliseren met doorkijk naar verdere ontwikkeling

Daarnaast is er een aantal diensten die recent zijn gestart. Deze hebben naar onze waarneming nog alle energie nodig om zichzelf op te richten en te zorgen dat de dienst een eenheid wordt. En om productie te kunnen leveren in lijn met de ambities en wensen van de bestuurlijke opdrachtgevers. Deze diensten kunnen hun stappen wel alvast bezien in een meerjarig ontwikkelingsperspectief om achteraf niet te hoeven constateren dat op korte termijn omwille van snelheid verkeerde keuzes zijn gemaakt.

Hoewel iedere typologie op zichzelf kan leiden tot nuanceringen, zien wij de volgende hoofdlijnen:

Ontwikkel stadia	Kenmerken
Opstarten	<ul style="list-style-type: none">• Oprichting dienst• Bedrijfsvoering samen• Culturen verbinden• Productie op orde
Stabiliseren	<ul style="list-style-type: none">• Bedrijfsvoering op orde• Eén cultuur• Efficiencyvoordelen• Kwaliteitsimpuls

- Doorontwikkelen
- Toegevoegde kwaliteit
- Outputfinanciering
- Kwaliteitsimpuls
- Innovatie

In algemene zin kunnen we stellen dat de meeste diensten zich bevinden in (of op weg zijn naar) de meer stabiele fase zoals hierboven beschreven. Dit is natuurlijk afhankelijk van het aantal jaren dat zij bestaan en de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet.

Veranderende context: veranderende wet- en regelgeving en leefomgeving

De doorontwikkeling van de omgevingsdiensten kan niet los worden gezien van de veranderende wet- en regelgeving. Er is reeds een aantal veranderingen doorgevoerd en er staat een aantal wijzigingen op de planning. Het is een belangrijke vraag wat deze veranderingen betekenen voor de werkwijze, de aansturing en het takenpakket van de diensten.

Het wetsvoorstel VTH en de modelverordening

Een belangrijke wijziging in het wetsvoorstel VTH is dat eisen aan deskundigheid en beschikbaarheid van het personeel (voor de basistaken) niet langer in landelijke wetgeving wordt opgenomen. Gemeenten en provincies stellen daar straks zelf regels over op in een eigen verordening. De modelverordening is sinds 3 juli jl. gereed en stelt het horizontaal toezicht centraal. Ook zorgt de verordening op het gebied van kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken voor meer uniformiteit. De verordening gaat over alle Wabo-taken en bevat output- en outcome doelen. De zogenaamde kwaliteitscriteria 2.1. worden niet letterlijk overgenomen in de modelverordening, omdat deze criteria aan ontwikkeling onderhevig zijn. Voor de niet-basistaken krijgen gemeenten een zorgplicht voor een goede kwaliteit. De invulling hiervan bepalen gemeenten en provincies zelf. Als de uitvoering van de zorgplicht onvoldoende is, wordt dit alsnog in landelijke wetgeving geregeld.

Voor de omgevingsdiensten betekent dit dat naar alle waarschijnlijkheid een groot deel van de kwaliteitseisen zoals in de kwaliteitscriteria 2.1 opgenomen wel zullen gaan gelden.

Private kwaliteitsborging

De invoering van de private kwaliteitsborging zal op basis van schattingen van de Vereniging Bouw en Woningtoezicht Nederland ertoe leiden dat ongeveer 80% van alle omgevingsvergunningaanvragen met de activiteit bouwen niet meer door gemeenten aan het Bouwbesluit hoeft te worden getoetst. Ook het toezicht op de bouw zelf bij deze aanvragen hoeft niet meer door gemeentelijke toezichthouders te worden gedaan. Wat dit betekent voor de formatie bij de gemeenten is nog niet volledig te overzien. Voorlopige schattingen gaan er vanuit dat er circa 25% minder werk zal zijn voor de vergunningverleners en bouwtoezichthouders bij de gemeenten. Daarnaast mogen voor bouwwerken die onder deze categorie vallen veel minder leges gevraagd worden.

Naar verwachting zal de basis voor het in stand houden van hoogwaardige bouwtechnische kennis (die met name nog nodig blijft voor het veel kleinere aantal grotere en complexe bouwaanvragen) bij een groot aantal gemeenten zo klein worden dat zij op enigerlei wijze de samenwerking zullen moeten gaan zoeken om nog kwaliteit op dit vlak te blijven leveren.

Omgevingswet

Bij de invoering van de Omgevingswet wordt landelijk met name de gewenste cultuurverandering gezien als een uitdaging voor uitvoeringsorganisaties, enkel toetsen van regels is er dan niet meer bij. Van de overheid zal meer meedenken met de klanten - over hoe initiatieven wel mogelijk zijn - worden gevraagd. Dit is niet alleen lastig omdat deze nieuwe adviesrol de nodige extra tijd zal vragen, maar ook omdat rolconflicten en kwetsbaarheid voor claims mogelijk toenemen.

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2018 in werking. Deze wet heeft niet alleen betrekking op wetgeving, maar ook op de manier van werken en kennis opdoen en delen. De flexibiliteit wordt vergroot, er is meer afwegingsruimte, er komen meer algemene regels en een meer integrale benadering van de leefomgeving. Daarnaast zullen de overheden in hun omgevingsvisies en omgevingsverordeningen en –plannen meer integrale afwegingen maken. Dit zal naar verwachting ook vanuit milieuperspectief het nodige vragen van de advisering vanuit omgevingsdiensten. De verwachting is dat niet alleen de inhoud van het huidige takenpakket de komende jaren verandert, maar ook het takenpakket zelf. Een aantal gemeenten zal taken bij de omgevingsdiensten onderbrengen om de integraliteit, kwaliteit en continuïteit van de uitvoering te borgen voor het behoud van een goede fysieke leefomgeving. Voor gemeenten betekent de invoering dan ook onder andere dat er meer integraal samengewerkt moet worden tussen alle verschillende afdelingen inclusief de omgevingsdienst als expert op het vlak van de milieuregelgeving. Ook het omgevingsplan, dat met de invoering van de Omgevingswet de bestemmingsplannen en diverse andere plannen op het vlak van de fysieke leefomgeving (o.a. het welstandsbeleid) zal gaan vervangen, leidt tot een geheel nieuw toetsingskader.

De omgevingsdiensten zien de invoering van en de uitgangspunten in het wetsvoorstel als een mogelijkheid en kans om als omgevingsdienst een belangrijke rol te spelen in de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving door deze eenvoudiger en beter te laten verlopen.

Agenda voor de doorontwikkeling komende jaren: vier thema's

Als we kijken naar waar de omgevingsdiensten nu staan, welke ontwikkelingsstadia er zijn en de veranderingen in wet- en regelgeving, zien wij kansen maar ook bedreigingen voor de diensten. In zijn algemeenheid zijn de ontwikkelingen terug te brengen tot vier thema's.

Thema 1 - Door innovatie de echte toegevoegde waarde realiseren

Opschaling alleen is bij lange na niet voldoende om een echte toegevoegde waarde te leveren. Het bundelen van mensen en kennis is de eerste stap, het van daar uit doorontwikkelen naar innovatieve oplossingen levert pas echt een toegevoegde waarde. Het gaat daarbij vooral om het invoeren van nieuwe manieren en technieken om de risico's in de fysieke leefomgeving beheersbaar te maken. Het werk moet daarvoor net als in het kader van de omgevingswet integraler en slimmer uitgevoerd worden.

Het inzicht groeit dat de momenten waarop invloed kan worden uitgeoefend op het gedrag van gebruikers van de fysieke leefomgeving zich niet beperkt tot de traditionele fasen van VTH. Ook andere fasen van de beleidsketen, bij het ontwerpen van de gedragsnormen (beleidsvormingsfase) en het uitdragen ervan (voorlichtingsfase), kunnen bepalend zijn voor de effectiviteit van de naleving en de opvolging van de gestelde regels.

Het vak wordt daarom steeds meer benaderd vanuit een gedragssturing- en ketengedachte. Hierbij worden afwegingen gemaakt in welke fase van de beleidsketen een bepaald risico het meest efficiënt en effectief kan worden bewerkt. Daarnaast wordt gekeken welke fase zich het beste leent om het gewenste gedrag af te dwingen, gegeven de kenmerken en het risicoprofiel van de doelgroep waarop de normen van toepassing zijn.

Om risico's in de fysieke leefomgeving effectief te beheersen is het van belang zoveel mogelijk te weten over de kans dat een bepaalde bedreiging optreedt, welke factoren hierop van invloed zijn en welke schade de bedreiging kan veroorzaken. Gegeven de beperkte beschikbare capaciteit en middelen, is deze kennis essentieel voor het goed prioriteren van de toezicht- en handhavingsinspanningen. Mede door de ontwikkelingen in de wetgeving en het bij elkaar brengen van de domeinen, is de verwachting dat risicobeheersing en kennis van risico's een steeds

belangrijkere rol spelen. Bij het milieutoezicht heeft men inmiddels de nodige ervaringen met het inventariseren en analyseren van risico's. Voor het gehele fysieke domein staat de kennis hierover feitelijk nog in de kinderschoenen en vindt analyse van bedreigingen en de effecten van handhavingsinspanningen nog minder gestructureerd plaats.

Innovatie is de kern van het leveren van meer toegevoegde waarde:

- a. Traditionele verkokering is ineffectief, inefficiënt, niet klantvriendelijk en onnodig duur. De bewaking en bevordering van de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving is traditioneel zeer verkokerd langs de lijnen van de afzonderlijke domeinwetten en vakdisciplines (RO, milieu, bodem, bouw, brandweer, APV). Deze verkokering is destijds door commissie Mans al aangemerkt als verbeterpunt en de nieuwe wetgeving gaat verkokering tegen.
- b. Het past binnen een bredere maatschappelijke beweging tot integratie en horizontalisering. Overheden zetten steeds meer in op integrale en multidisciplinaire teams om bredere en integrale afwegingen te kunnen maken over maatschappelijke issues. De integratietendens wordt gevoed door de constatering dat veel aspecten uit de verschillende disciplines (zoals milieu, bodem, bouwtoezicht en brandveiligheid) veel gemeen hebben m.b.t. doelgroepen en procedures.
- c. Nieuwe toezichtconcepten en technologieën maken andere vormen van toezicht mogelijk. Mede door de ontwikkelingen in de technologie kan het oude model van toezicht houden worden uitgebreid met een scala aan nieuwe technieken en toezichtarrangementen. Sommigen bevinden zich nog in de experimenteerfase. Anderen kunnen nu al op grote schaal worden ingezet om slimmer en effectiever de leefbaarheid van de fysieke leefomgeving te bewaken. Zoals:
 - i. inzet van burgers, intermediairs, initiatiefnemers en vergunninghouders zelf;
 - ii. technische alternatieven voor toezicht op locatie;

- iii. bestandanalyse door matchen van gegevens;
- iv. inzet van kennis uit de gedragspsychologie.

Thema 2 - Doorontwikkelen interne organisatie

De aankomende ontwikkelingen in het veld en de eventuele interne veranderingen door wijzigingen in de omvang van het takenpakket, vragen een doorontwikkeling van de interne organisatie.

Hierbij kan gedacht worden aan vragen als:

- Welke ontwikkelingen zien we in onze regio?
- Wat willen onze opdrachtgevers?
- Hebben we een visie op de landelijke ontwikkelingen en veranderingen in wet- en regelgeving?
- Welke koers willen we gaan?
- Is de huidige structuur houdbaar voor de toekomst en hoe kan deze ondersteunend zijn aan de nieuwe werkwijzen en de integrale manier van werken bij komst van de omgevingswet?
- Wat betekent dat voor onze bedrijfsvoering?
- Wat betekent dat voor onze mensen?
- Hoe ontwikkelen onze mensen mee in de gewenste richting?
- Wat betekent dat voor onze sturing?
- Welke investeringen moeten we doen?

Het toenemende belang van informatietechnologie is daarnaast een extra uitdaging. De toekomstige ontwikkelingen vragen een intensivering van het gebruik van informatietechnologie. Bijvoorbeeld op het vlak van de digitalisering van de dienstverlening; de koppelingen en vervlechting van de informatieketens en het gebruik van geo-informatie. Maar ook het toenemend belang van managementinformatie, de opkomst van datamining en big data technieken en de inzet van nieuwe (social) media.

De veranderingen in wetgeving, takenpakket en de inhoud van de werkzaamheden, vragen een ander kennisniveau en een cultuurverandering.

De diensten zullen moeten bezien of de huidige medewerkers beschikken over het benodigde kennisniveau, opleidingsniveau en de gewenste

competenties en vaardigheden. De veranderingen in de sector vragen van de diensten vergaande specialisatie op een groeiend aantal expertisegebieden:

- a. Kennis van inhoudelijke normen: de hoeveelheid normen en beleidsregels die in de fysieke leefomgeving gehandhaafd dienen te worden vraagt steeds specialistischere kennis.
- b. Procedurekennis: de te volgen wettelijk voorgeschreven procedures bij het handhaven van alle regels vergen specialistische kennis en veranderen regelmatig.
- c. Kennis van gedragsturing: het belang van kennis en vaardigheden over hoe en in welke fase van de keten mensen het meest effectief worden beïnvloed, wordt steeds belangrijker.
- d. Kennis van risico's om goed te prioriteren: zelfs in de meest ideale omstandigheden kan niet alles wat gebruikers van de leefomgeving doen of van plan zijn gecontroleerd worden. Risico's moeten daarom continu worden afgewogen en keuzes worden gemaakt.
- e. Logistieke kennis en vaardigheden: diensten staan voor de uitdaging om met steeds minder mensen en middelen steeds meer vergunningen te beoordelen en controles uit te voeren, binnen steeds kortere wettelijke termijnen en met steeds minder (over)last voor de gebruikers van de leefomgeving.

De cultuur verschuift van denken vanuit problemen, procedures en regels naar het aangaan van een dialoog en samen zoeken naar oplossingen, van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Deze cultuurverandering is een groeiproces en niet van de ene op de andere dag realiteit. Zowel de interne als de externe communicatie, vormen hierin een belangrijke schakel. Het blijven verbinden zal het groeiproces ten goede komen.

Thema 3 - Verstevingen opdrachtgever – opdrachtnemer relatie: outputgericht

De wijzigingen in het takenpakket, maar ook de verandering naar outputfinanciering vragen om een versteving van de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. De vraag die de komende jaren bij veel omgevingsdiensten centraal staat is: welke taken neemt de

opdrachtgever af, welk kwaliteitsniveau is daarbij nodig en wat zijn de kosten?

Outputfinanciering resulteert in meer transparantie voor de opdrachtgever. Ook bij de omgevingsdiensten zal dit leiden tot positieve effecten. Bij de leiding t.a.v. management en kwaliteitsbeheer van producten. Bij medewerkers vanwege een helder productplan en de eigen verantwoordelijkheden daarin voor planning en uitvoering. Het toegroeien naar een organisatie die werkt op basis van output vraagt om:

- a. systemen waaruit de gewenste (verantwoordings- en sturings)informatie gedestilleerd kan worden;
- b. tijdschrijfsysteem en duidelijke interne afspraken over de wijze waarop tijd wordt geschreven;
- c. producten- en dienstencatalogus;
- d. kengetallen per product en dienst in termen van aantal uur per product en dienst en prijs;
- e. heldere dienstverleningsovereenkomsten;
- f. goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap;
- g. flexibiliteit van de organisatie en beschikking over een flexibele schil in verband met fluctuaties in het werk.

Het blijven investeren in de relatie met de opdrachtgevers is een veelgenoemde ontwikkelopgave, verbinden en vertrouwen staan centraal. Onder andere het meten van de tevredenheid wordt door een aantal diensten al gedaan aan de hand van een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) onder opdrachtgevers.

Een centraal thema de komende jaren is het verder verbinden van de omgevingsdienst aan de wensen en verwachtingen van de bestuurlijke opdrachtgevers, inzicht geven in productie en kosten en vooral het verder versterken van het vertrouwen in de dienst. Dat is een proces van kleine maar gerichte stappen.

Thema 4 - Robuustheid: nieuwe taken in welk tempo

De toenemende vraag om specialistische kennis, de verwachte kwaliteitseisen in de

modelverordening, en de benodigde professionalisering vragen een zekere robuustheid en massa van de dienst om dit te kunnen realiseren.

Dit vraagt om een blik vooruit naar de verwachte schaalgrootte van de eigen dienst en in hoeverre dat aansluit bij de gevraagde ontwikkelingen. Zowel in het primaire proces als in de ondersteunende processen. Als de organisatie goed staat, weet hoe zij kan en moet anticiperen op de veranderende wet- en regelgeving en als zij veel vertrouwen geniet van de bestuurlijke opdrachtgevers, ontstaat een vraag of en hoe extra taken kunnen worden opgepakt. Dit dan met name in relatie tot de nieuwe Omgevingswet.

Het opnemen van nieuwe taken vraagt echter wel om zelfkennis en om een strategie die past bij het huidige ontwikkelstadium van de dienst. Er bestaat namelijk ook een gevaar van "overeten".

Voor een aantal kleinere diensten zal de komst van nieuwe taken wellicht een bijdrage moeten vormen om de robuustheid van de dienst (en dan met name de bedrijfsvoering) vast te houden. Voor de grotere diensten zal dit wellicht minder noodzaak zijn.

In alle gevallen geldt dat het de essentie van de omgevingsdienst is om de taken gerelateerd aan de Omgevingswet uit te voeren. De naam omgevingsdienst zegt daarbij genoeg.

Het proces daartoe is geleidelijk: zowel inzake het interne adsorptievermogen als de bereidheid van opdrachtgevers om de omgevingsdienst deze taken te gunnen.

Samenvattend: doorontwikkeling omgevingsdiensten: vooral een kans, maar op onderdelen ook noodzaak

De omgevingsdiensten bestaan en kennen verschillende ontwikkelingsstadia. Doorontwikkelen is een kans, maar ook noodzaak. De diensten krijgen te maken met een veranderende context die vraagt om een

doorontwikkeling. Maar ook de bestuurlijke opdrachtgevers zullen nog meer gaan vragen van de omgevingsdiensten, op zijn minst meer inzicht in productie en kosten. Ook zal er behoefte zijn aan een duidelijke toegevoegde waarde. Iets dat vooral door bundeling van kennis en het toepassen van innovatieve oplossingen bereikt kan worden. In het licht daarvan is het goed mogelijk dat de omgevingsdiensten de komende jaren ook het vertrouwen gaan krijgen om nog meer taken uit te mogen voeren. Om dat vertrouwen niet te beschamen is een visie op de toekomst en de interne doorontwikkeling gewenst en een strategie om deze extra taken te kunnen ontvangen noodzakelijk.

Dit artikel is tot stand gekomen door onze eigen kennis en ervaring te koppelen aan de kennis en ervaringen van een belangrijk aantal directeuren van omgevingsdiensten. Deels zijn deze geïnterviewd, deels hebben zij een belangrijke input geleverd tijdens onze jubileumsessie in september jl.

Vanuit Seinstravandelaar is deze analyse opgesteld door Elise van Leest, Marcel Hoogwout, Judith Gunnink, Renée Kuin en Arno Seinstra.

Voor meer achtergronden en nadere verdieping kunt u altijd vrijblijvend contact met ons opnemen.

Culemborg, oktober 2015, Seinstravandelaar B.V